

RENÉSZET - TUDOMÁNY - AKTUALITÁSOK

A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével

KONFERENCIAKÖTET 2021

RENÉSZET-TUDOMÁNY-AKTUALITÁSOK - 2021

A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével

Online konferenciakötet

Szerkesztette:

Baráth Noémi Emőke

Mezei József

Doktoranduszok Országos Szövetsége Kiadó

Doktoranduszok Országos Szövetsége

Rendészettudományi Osztály

Budapest

ISBN: 978-615-5586-89-7

A kötetben megjelent tanulmányok szakmai lektorai és szekcióvezetői:

Dr. Auer Ádám
Dr. Farkas Johanna
Dr. Hegedűs Judit
Dr. Kemény János
Dr. Regényi Kund
Dr. Ritecz György
Dr. Tóthi Gábor
Prof. Dr. Sallai János
Dr. Czenczer Orsolya

A Doktoranduszok Országos Szövetsége Rendészettudományi Osztály 2020/2021-es év tisztségviselői és a konferencia szervezői:

Baráth Noémi Emőke- elnök
Mezei József -általános alelnök
Kovács Szitkay Eszter - titkár
Fekete Márta- büntetés-végrehajtási területért felelős tudományos referens
Schmidt Laura - kommunikációs referens
Szigetvári Oszkár - rendőrségi területért felelős tudományos referens
Beke József - nemzetbiztonsági területért felelős tudományos referens
dr. Pozsgai Petra – nemzetközi referens
Görömbei Zoltán- osztálytag
Molnár Tamás -osztálytag
Suhajda Attila -osztálytag
Pászti Péter - osztálytag

A kötet a Rendészet-Tudomány-Aktualitások 2021. A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével című tudományos konferencián elhangzott előadásokat tartalmazza.

A rendezvény az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által meghirdetett Nemzeti Tehetség Program NTP-FKT-M-18-0003 kódszámú pályázati támogatásból valósult meg.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

Tartalomjegyzék

Pék Richárd Tamás: A terrorizmus jelzőinek hullámaiban	5
Nagy Melánia: Kiskorúak a frontvonalon	15
Tózsér Erzsébet: Megoldások az USA rendészeti szerveinek munkaerőválságára és azok hazai adaptálásának lehetőségei	23
Héder Klára: Megfigyeléssel kapcsolatos civil és rendvédelmi attribúciók	32
Bálint Krisztián: Biztonsági kamerákon alapuló hallgatói jelenléti ívkészítő rendszer analitikai funkciói	42
Tegyei Andrea: Gondolatok a rendőri motivációról	50
Borbély Zsuzsanna: Munkahelyi stressz és a koronavírus-járvány első hulláma a rendőrtanulók körében	57
Mozsonyi Norbert: Új technológiákból eredő globális fenyegetések, nemzetbiztonsági, adatvédelmi szempontjai a magánszféra tükrében	67
Suhajda Attila: Integrációs tapasztalatok Ausztriában és Németországban 2015 után	80
Rezsneké Zsombor: Rakétaképesség a Világűrbe	89
Bereczky Nikolett: A győzelem a döntési térben, az győzelem a csatatéren	98
Véger Alexandra: Koronavírus-helyzet kezelés a magyar börtönökben	107
Ivanics Zsófia: A fogvatartotti munkáltatásra vonatkozó szakirodalom főbb irányai	114
Bellavics Mária Zsóka: A pszichiátriai állapot és a börtönökben mutatott szabálysértő viselkedés összefüggései	122
Baráth Noémi Emőke: A kriminálpszichológiai attitűd megjelenése a rendőr hallgatók körében.....	132
Papp Petra: Gondolatok a bűnmegelőzésről	138
Molnár Alíz Zsuzsanna: Emberi kapcsolatok hiánya és illegális gyülekezések a járványhelyzetben	147
Fodorné Zagyai Orsolya: Az egészségügyi adatok védelme az e-health technológiák tükrében	159

Véger Alexandra: Koronavírus-helyzet kezelés a magyar börtönökben

Absztrakt

A koronavírus ún. első hulláma óta a büntetés-végrehajtási szervezet a bevezetett védelmi intézkedéseit fenntartotta a munkatársai és a fogvatartottak egészségének megóvása érdekében. Mivel a vírus a zárt közösségekben jobban terjed, a járvány elleni védekezés sikeressége érdekében a börtönökben még inkább indokolt a megelőzést szolgáló szabályok betartása. Tanulmányomban röviden összefoglaltam, hogy mi történt a magyar börtönökben a koronavírus válság idején. Hol, milyen módon próbálják korlátozni a vírus bejutását, elterjedését, hogyan enyhítik a széles körben elterjedt látogatási tilalom következményeit?

Kulcsszavak: koronavírus, járvány, büntetés-végrehajtás, börtön, fogvatartás

1.Bevezetés

A büntetés-végrehajtási intézetek járványügyi szempontból nem kevésbé veszélyeztetettek, mint a kórházak vagy az időotthonok. A hazai börtönök jellemzően zsúfoltak, ami miatt a járvány eddigi tapasztalatai alapján könnyen gócpontokká válhatnak. Ráadásul a bv-intézetekben a higiénés körülmények korántsem kielégítőek – ez persze nem vethető a büntetés-végrehajtási szemére, továbbá normál időszakban is számolniuk kell a bezártság okozta mentális problémákkal, frusztrációval, ami miatt nem ritkák az erőszakos cselekmények sem. Magyarország Kormánya a 40/2020. (III. 11.) kormányrendelettel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki. Erre tekintettel szükségessé vált a büntetés-végrehajtás szabályainak olyan irányú módosítása, amely a különleges jogrend bevezetésének alapjául szolgáló esemény jellegéhez igazodva biztosította a büntetés-végrehajtási bíró és a pártfogó felügyelő eljárása lefolytatása során a személyes kapcsolattartási formák mellőzését, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet biztonságos és hatékony működését. A veszélyhelyzet kihirdetésével összefüggésben egyes büntetés-végrehajtási szabályok módosításáról szóló 90/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) által bevezetett szabályok kiemelt célja az elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak, valamint hozzátartozóik, továbbá a büntetés-végrehajtási szervek személyi állománya egészségének fokozott védelme és megőrzése. Hatályon kívül helyezték 2020. június 18. napjától. E kiemelt célnak a veszélyhelyzet megszűntetését követő időszakban való biztosítása továbbra is indokoltá teszi, a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) hatályos rendelkezéseitől való eltérő szabályok megalkotását.

Tanulmányomban hangsúlyosabban elsősorban a szabadságvesztés végrehajtását, ezen belül az ideiglenes intézetelhagyásokat, befogadásokat érintő intézkedéseket, és másodsorban a kapcsolattartással és látogatófogadással összefüggő járványügyi helyzet miatt bevezetett jogszabályváltozásokat elemzem. Azonban számottevő változást leginkább a fogvatartottak jogorvoslati köréből az alapvető jogokat sértő kártalanítási eljárást érintette, amelyet röviden összefoglalom cikkem végén. Ezen túlmenően jelen témakör nagy időintervallumot fed le, mivel 2020. tavaszától mind a mai napig több hulláma volt a vírushelyzetnek, így kimondottan az első hullám által behozott intézkedéseket, és 2021. évében törvényi szintre emelt büntetés-végrehajtást érintő jogszabálymódosításokat összefüggéseit fejtem ki. Kifejezetten ebben a

témakörben ebből az aspektusból történő elemzés tudományos írás nem jelent meg tudomásom szerint, így kifejezetten hagyatkoztam a jogszabályi környezetre és azok módosításaira.

2. A szabadságvesztés végrehajtásával összefüggően bevezetett járványügyi rendelkezései

A bevezetett átmeneti járványügyi intézkedések sok tekintetben módosították a fogvatartottak jogait és kötelezettségeit, valamint a szabadságvesztés végrehajtásának eljárását. A büntetés-végrehajtás személyi állománya, az elítélti populáció egészsége megőrzése céljából, annak érdekében, hogy a veszélyhelyzet elrendelésének alapját képező koronavírus-járvány bejutása a büntetés-végrehajtási szervekbe, illetve elterjedése kivédhető legyen, a rendelet speciális szabályokat alkotott a szabadságvesztés letöltésére felhívásra a bv. intézetbe jelentkező elítéltek befogadására, továbbá jelentősen korlátozta a kapcsolattartási formákat.

A veszélyhelyzetre vagy a veszélyhelyzet során elrendelt járványügyi intézkedésre tekintettel a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka a szabadságvesztés végrehajtására a Bv. tv. 97. § (1) bekezdésében meghatározottól eltérő bv. intézetet is kijelölhet [Rendelet 3.§. (4)].

A bv. országos parancsnok az intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formák, ideértve a jutalmazás esetét is, továbbá a Bv. tv. 123. § (1) bekezdésében meghatározott célból történő rendkívüli eltávozások nem engedélyezhetők. [Rendelet 3.§ (6)]. A bv. intézet parancsnoka az elítéltek Bv. tv. 122. § b), d), e), n) és o) pontjában meghatározott jogait, bv. intézeten kívüli munkavégzését, oktatásban, szakképzésben, felnőttképzésben való részvételét, valamint magánál tartható tárgyainak körét korlátozhatja. A korlátozás elrendeléséről az ügyészséget haladéktalanul értesíteni kell. [Rendelet 3.§ (8)]

A büntetés-végrehajtás országos parancsnokának rendelkezése alapján – a veszélyhelyzettel összefüggő korlátozások hátrányos következményeinek enyhítése érdekében, a szükséges mértékig az elítélt rezsimbe tartozásától függetlenül igénybe veheti a bv. intézet által nyújtott elektronikus kapcsolattartási formákat, a szabadságvesztés végrehajtási fokozataira és rezsimjeire vonatkozó rendelkezések szerinti gyakoriságot és időtartamot meghaladó mértékben kezdeményezhet telefonhívást, ha pedig ehhez szükséges letéti pénzzel nem rendelkezik, kérelmére, egyedi intézkedés alapján a bv. intézet a telefonálás díjának költségeit átvállalhatja, havonta több alkalommal is fogadhat és küldhet csomagot, a Bv. tv. 155. § (6) bekezdésében foglalt egyes többletszolgáltatásokat térítésmentesen veheti igénybe. [Rendelet 3.§ (9)]

A fent felsorolt bv. parancsnok jogkörei megmaradtak módosítás nélkül, ha és amennyiben újabb veszélyhelyzet vagy egészség

Ideiglenes intézetelhagyások

A büntetés-végrehajtási szervezet – járványügyi megelőző érdekből, a személyi állomány és a fogvatartottak egészségének megóvása céljából – felfüggesztette az ideiglenes intézetelhagyások (kimaradás, eltávozás) engedélyezését a fogvatartottak számára, beleértve a korábban engedélyezett – de még meg nem kezdett – ügyek végrehajtását.

A büntetés-végrehajtási szervezet ezzel az intézkedéssel kizárja annak a lehetőségét, hogy az eltávozásról vagy kimaradásról visszaérkezők által – estlegesen – bejuthasson a koronavírus a börtönök falain belülré, ezzel veszélyeztetve a testület személyi állományát és a teljes

fogvatartotti közösséget. A már engedélyezett kérelmek – amennyiben azok indoka továbbra is fennáll – utólag pótlásra kerülnek. (Honlap 1)

3.Befogadás

A büntetésüket kezdő elítéltek büntetés-végrehajtási intézetbe történő egészségügyi befogadása alkalmával ún. közegészségügyi-járványügyi vizsgálaton esnek át, e nélkül közösségbe nem helyezhetőek. A koronavírussal összefüggésben az Országos Tisztifőorvos által kiadott eljárásrend alapján a vizsgálat minden esetben kiterjed a testhőmérséklet mérésére és az utazási előzmények kikérdezésére.

A befogadást követően az elítéltet végrehajtási fokozattól függetlenül haladéktalanul a számára kijelölt bv. intézet befogadó részlegén kell elhelyezni, ahol gondoskodni kell a tizennégy napig történő elkülönítéséről. Ha ez idő alatt az elítélt járványügyi elkülönítése nem válik szükségessé, a Nemzeti Népegészségügyi Központ által kiadott, a 2020. évben azonosított új koronavírussal kapcsolatos eljárásrend figyelembe vételével folytatni kell a befogadási eljárást, ellenkező esetben a bv. intézetnek intézkedni kell az elítéltnak a legközelebbi járványügyi megfigyelést végző egészségügyi intézménybe szállítása iránt.

A befogadást követően - az egészségügyi szakterület javaslatára - a bv. intézet parancsnokának írásbeli intézkedése alapján az elítélt a befogadó részlegen tizennégy napra egészségügyi okból elkülöníthető. (Bv. tv. 91/A. §)

Fertőzés gyanúja esetén az érintett azonnal elkülönítésre kerül addig, amíg a laborvizsgálati eredmények megerősítik vagy kizárják a koronavírus jelenlétét. Amennyiben az eredmény pozitív és a fogvatartott polgári egészségügyi intézménybe szállítása és járványügyi elkülönítése indokolt, úgy azt a mindenkori biztonsági szabályok betartásával, egyben az intézkedést végrehajtó személyi állomány egészségügyi védelmének biztosításával hajtjuk végre. [Rendelet 3. § (2)]

A befogadással kapcsolatos intézkedések fennmaradt az az intézkedés, hogy a 14 napban meghatározott idő alatt jogszabályban meghatározott fertőző betegség gyanúja miatt fekvőbeteg-gyógyintézet fertőző osztályán, illetve kijelölt gyógyintézetben való járványügyi elkülönítése nem válik szükségessé, a Nemzeti Népegészségügyi Központ által kiadott eljárásrend figyelembevételével folytatni kell a befogadási eljárást, ellenkező esetben a bv. intézetnek intézkedni kell a fogvatartottnak a legközelebbi, járványügyi megfigyelést végző egészségügyi intézménybe szállítása iránt. [Bv. Szabályzat 20§ (1a)]

4.Kapcsolattartással összefüggő jogszabályváltozások

Látogatófogadása

A látogatófogadás lebonyolítására szintén preventív intézkedések bevezetése történt: jelenleg a fogvatartottak és hozzátartozóik fizikális érintkezése nem lehetséges a látogatás során, továbbá kiemelt figyelemmel kezeljük azokat a fogvatartottakat, akiknek külföldi hozzátartozóik vannak. A járványügyi helyzetre figyelemmel a fogvatartottak havonta egyszer alkalmanként harminc, legfeljebb hatvan percben fogadhattak látogatót oly módon, hogy a fogvatartottak és a látogatók között testi kontaktusra, érintkezésre nincs lehetőség. A családi látogatófogadás ideiglenesen fel lett függesztve, a cseppfertőzés további elkerülésének érdekében a fogvatartottak és hozzátartozóik plexivel ellátott látogatófogadó helyiségben találkozhatnak. [Rendelet 2 13.§ (2) b) bb) alpontja]

A fogvatartottak egyidejűleg legfeljebb két fő kapcsolattartót fogadhatnak, valamint saját és hozzátartozóik egészségének megóvása érdekében javasolt, hogy ne kezdeményezzék gyermekkorú, 60 év feletti életkorú, illetve tartósan vagy aktuálisan beteg hozzátartozó látogató fogadását. (Honlap)

Közölték azt is, hogy minden fogvatartott számára elérhetővé tették a Skype-alapú, élő, online telefonálási lehetőséget, és megnövelték a hagyományos telefonos beszélgetések időtartamát is a hozzátartozókkal való kapcsolattartás érdekében.[Rendelet 3. § (10)]

Azoknak a fogvatartottaknak, akik nem rendelkeznek telefonnal, a szervezet saját költségére biztosítja a havi háromszor ötperces telefonálást. Skype felhasználási útmutatót is készítettek a fogvatartottak hozzátartozói részére. Az összes magyarországi börtönben elindult a járványügyi call center, a Börtönújság pedig a járvánnyal kapcsolatos különszámot is megjelentetett.

Az ügyvédi látogatást egyetlen esetben sem korlátozták, a védelemhez való jog érvényesülését - a fertőzés megelőzése érdekében szükséges óvintézkedések szigorú betartása mellett - a járványügyi veszélyhelyzet ideje alatt is teljes körűen biztosította a büntetés-végrehajtás.

2021-től bevezetett rendelkezések is tartalmazzák azt az eshetőséget, hogy a fogvatartott kapcsolattartási jogát telekommunikációs eszközön keresztül gyakorolhassa. Mindemellert Egészségügyi válsághelyzet vagy a bv. szervet érintő katasztrófahelyzet idején a bv. szerv vezetőjének rendelkezése alapján a látogatófogadás kiváltására a telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás rezsimszabályokra tekintet nélkül alkalmazható. Ez esetben az (1) bekezdés szerinti adatokat az elítélt telefonos kapcsolattartás útján is beszerezheti. [Bv. Szabályzat 102/A. § (3)]

A veszélyhelyzet idején az volt az alap kiindulási pont, hogy a járvány terjedésének megakadályozása érdekében a személyes kapcsolatokkal együtt járó helyzetek minimalizálására kerüljenek.

Telefonos kapcsolattartás

Általánosságban elmondható, hogy a meghozott járványügyi intézkedések komoly és marandó pozitív hatással volt a kapcsolattartás formáira és időtartamára. A különböző végrehajtási fokozat eltérő rezsimszerinti kapcsolattartás időtartama megnőtt 2021. 01. 01. napjától, amelyben egy összefoglaló táblázatban szemléltetem. (Bv. Szabályzat 39.§-41. §)

	Szigorú		Általános		Enyhe	
	régi	2021.01.01.napjától	régi	2021.01.01.napjától	régi	2021.01.01.napjától
Fegyház	10 perc	20 perc	30 perc	40 perc	40 perc	80 perc
			telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartása havonta egy alkalommal engedhető.		telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartása havonta két alkalommal engedhető	
Börtön	20 perc	30 perc	40 perc	50 perc	50 perc	100 perc
			telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartása havonta két alkalommal engedhető		telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartása havonta három alkalommal engedhető	
Fogház	30 perc	40 perc	50 perc	60 perc	75 perc	120 perc

		telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartása havonta három alkalommal engedhető	telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartása havonta négy alkalommal engedhető
--	--	--	---

A vírushelyzet ellenére is igénybe vehető a telekommunikációs eszköz, amely így a fogvatartottak kapcsolattartásuk megerősödhet a hozzátartozóikkal.

5.Fogvatartottak levelezése

Korábbi jogszabály szerint a levelezéseket szűrőpróbaszerűen lehetett ellenőrizni, 2021-től bevezetett módosítások szerint minden esetben kötelessége a bv. intézetnek az ellenőrzést elvégeznie. [Bv. Szabályzat 99. § (1)]. Az ellenőrzés kiterjed a levél felbontására, amelynek célja annak megállapítása, hogy a levél nem tartalmaz-e a biztonságra veszélyes tárgyat vagy információt. Az ellenőrzésnél technikai vagy vegyi eszköz és szolgálati kutya is igénybe vehető. Szigorították azon fogvatartottak jogait a levelükkel tartalmának megismerhetőségét, akiknél ha a levél vegyi- vagy egyéb technikai eszközzel, illetve erre kiképzett szolgálati kutyával történő vizsgálata eredményeként alappal feltehető, hogy a levelet vagy bármely mellékletét pszichoaktív szerrel átitatták, vagy ha külön vizsgálat hiányában is, ha az elítélt részére érkezett levélről ezt megelőzően már megállapításra került, hogy pszichoaktív szert tartalmazott. [Bv. Szabályzat 99. § (2a)]

6.Kártalanítási eljárás

A legnagyobb változást a kártalanítás az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti eljárás strukturális elhelyezése és metodikájának a módosítása hozta meg. A törvényjavaslat a börtönzsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében szükséges haladéktalan intézkedésekről szóló 2020. évi IV. törvény 1. §-ának megfelelően olyan új szabályozási rendszert alakít ki, amely már önmagában is kizárja a fogvatartotti kártalanítási rendszerrel kapcsolatos további visszaélések lehetőségét, és amely minden eddiginél gyorsabb és hatékonyabb módon biztosítja az áldozatok és hozzátartozók jogos követeléseinek érvényesítését. Az új szabályozás biztosítja, hogy a börtönzsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos kifizetések mindenekelőtt a bűncselekmények áldozatai részére kerüljenek kifizetésre.

Szükségessé vált ezért egy olyan új szabályozás kidolgozása, amely amellet, hogy megfelelő lehetőséget ad az áldozati igények érvényesítésére, biztosítja azt is, hogy a kártalanításként kapott összeg, ha az elítéltnak egyéb kielégítésre köteles kötelezettségei vannak, a megtérülés alapjául szolgálhasson az önkéntes teljesítés elmaradása esetén. Ennek megfelelően a törvényjavaslat célja egyrészt a kártalanításból közvetlenül levonható követelések bővítése a terhelttel szemben fennálló és végrehajtás alatt álló valamennyi magánjogi jogviszonyból eredő tartozás esetében, különös tekintettel a terhelt korábban elkövetett bűncselekményével okozott sértetti igényekre. Másrészt cél az is, hogy a kártalanításból közvetlenül nem levonható, de a végrehajtás számára hozzáférhetővé tehető követelések bevonhatóvá váljanak a kártalanítási eljárásba, így különösen a büntetőeljárással összefüggésben megfizetendő tartozások behajtásának (bűnügyi költség, vagyoneklobzás, stb.), továbbá bármilyen, az állammal szemben fennálló köztartozás (pl. adótartozás) behajtásának lehetővé tétele. Végül a törvényjavaslat hatékonyabbá kívánja tenni a kártalanítási eljárást is, sok egyéb módosítás mellett ezért bevezeti a kártalanítási eljárás egyszerűsítése és gyorsítása érdekében a kérelmek egyszerűsített elbírálását a mérlegelést nem igénylő esetekben. A törvényjavaslat a belső koherencia biztosítása érdekében pontosítja a büntetés-végrehajtási bírói eljárás általános és az utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárás szabályait.(Indokolások Tára 2021/4)

A törvényjavaslat a hatályos törvény megoldásával szemben, egy helyen, önálló, külön fejezetben rendezi a kártalanítás intézményére és eljárási rendjére vonatkozó szabályokat. Az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási eljárás alapvető szabályai alcímben az intézményre vonatkozó legalapvetőbb előírások kapnak helyet, meghatározva az intézmény lényegét és az ezzel összefüggő jogosultsági és kötelezettségi sarokpontokat. (Bv.tv. 75/B)

A kártalanítás intézményének célja és tartalma a hatályos szabályozáshoz képest nem változott. Lényeges érdemi változtatásként a törvényjavaslat egyszerűsíti a kártalanítási folyamatot azzal, hogy a hatályos szabályozástól eltérően megszünteti a kérelem benyújtásának előfeltételeként az elhelyezési körülmények miatt benyújtott panasz kötelező előterjesztésének az előírását. A törvényjavaslat taxatívén határozza meg azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén a kártalanítási kérelem egyszerűsített elbírálásának van helye. Az egyszerűsített elbírálás esetén a bv. intézet lényegében ugyanazon feltételek esetén állapítja meg a kártalanítást, mint a büntetés-végrehajtási bíró, a fentebb már említettek szerint a lényegi eltérés az, ha a fogvatartás alapjául szolgáló bűncselekménynek volt-e polgári jogi igényt érvényesítő sértettje, mivel ilyen esetben a bv. intézet nem végzi el a sértett megkeresését az esetlegesen fennálló polgári jogi igény érvényesítésével kapcsolatban. Egyszerűsített elbírálás esetén a kártalanítás egy napra eső összege ezerkettőszáz forint, abban az esetben is, ha az elítéltnak a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiányához kapcsolódó más alapvető jogot sértő elhelyezési körülmény fennállására vonatkozó kifogása is volt..(Bv.tv. 75/g. §)

A Bv. tv. ebben a körben, azzal a céllal, hogy a fogvatartott a szabadulásakor rendelkezzen valamekkora pénzüsszeggel, előírta az elítélt keresményének és rendszeres pénzellátásának meghatározott része tekintetében annak elkülönítését és tartalékolását. Erre a reintegrációs célkitűzésre figyelemmel indokolt kiterjeszteni a szabadulás utáni anyagi bázist biztosító tartalékolási kötelezettséget az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás jogcímén kapott összegre. (Indokolások Tára 2021/4) A kártalanítás címén kapott összeg felhasználásának korlátozásával biztosítható az, hogy ha az elítéltnek nincsen semmilyen tartozása, akkor a kártalanításként kapott összeg rendelkezésére álljon a szabadulásakor, így hozzájárulva ahhoz, hogy törvénytisztelő életet élhessen és vissza tudjon illeszkedni a társadalomba. (Bv.tv. 75/S.§)

7.Záró gondolatok

A fent bevezetett korlátozások aggályok merültek fel, hogy ezen korlátozások nagyban sértik a fogvatartottak magán- és családi élethez, kapcsolattartáshoz fűződő jogának gyakorlását. Így ezért a jogvédő civil szervezetek az ombudsmanhoz fordultak felülvizsgálat szempontjából. A Nemzeti Megelőző Mechanizmus (NMM) feladatkörében eljáró alapvető jogok biztosa és két munkatársa 2020. április 15-én megfelelő védőfelszerelésben a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtönbe látogattak. Ellenőrizték a COVID-19-járvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása érdekében tett intézkedéseket, valamint megvizsgálták, hogyan érintették a fogvatartottak mindennapi életét a veszélyhelyzet miatt elrendelt korlátozások. Az alapvető jogok biztosa megállapította, hogy a látogatási tilalom korlátozta a fogvatartottak magán- és családi élethez, kapcsolattartáshoz fűződő jogának gyakorlását, amit az Intézet a telefonálás időtartamának meghosszabbítása és az internetes kommunikációs csatornák útján ellensúlyozott. A vizsgálat a fogvatartottak magán- és családi élethez, kapcsolattartáshoz fűződő alapvető jogával összefüggő visszasságot nem állapított meg. (AJB-2419/2020.)

Véleményem szerint a fent meghozott intézkedések közül a bv. bírósági eljárások tekintetében csupán a kártalanítási eljárások elbírálásának felfüggesztése volt indokolatlan, hiszen több ezer kérelem vár elbírálásra, köztük számos olyan ügy akadt meg, amely 2017 óta a bíróság előtt

van. Ezek az ügyek is elektronikus eljárásban be-, illetve felterjesztett iratok, amelyek alapján bv. bíróság meghozhatta volna a szükséges döntéseket. A kártalanítási eljárások személyhez tapadó eljárások, így a fokozódó járványhelyzetre és az öregedő börtönpopulációra tekintettel ezen eljárások felfüggesztése kevésbé volt indokolt.

Mindezek ellenére a fenti bv. intézkedésekről elmondható, hogy szükségesek, arányosak és objektívak, a szervezet erősen fellépet a járvánnyal szemben, így a bv. intézetekben nem alakultak ki fertőzési gócpontok. 2020. június 18-án megszűnt a koronavírus-járvány miatt elrendelt veszélyhelyzet. A járvány azonban nem tűnt el, jelenleg a harmadik hullámában vagyunk, így továbbra is kihívásokat jelent a büntetés-végrehajtási rendszer annak minden tagjának.

Hivatkozások

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény

A börtönzsúfoltsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében szükséges haladéktalan intézkedésekről szóló 2020. évi IV. törvény

Végső előterjesztői indokolás a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvényhez - Indokolások Társaság 2020/75

A szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII.19.) IM Rendelet Bv. Szabályzat

Végső előterjesztői indokolás a börtönzsúfoltság miatti kártalanítási eljárással összefüggő visszaélések megszüntetése érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CL. törvényhez - Indokolások Társaság 2021/4.

Megelőző intézkedések a koronavírus-járvány miatt a hazai börtönökben

https://bv.gov.hu/hu/node/3592__Honlap_1